

«Βασικές Αρχές αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας στο πλαίσιο της ενδοσχολικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Η περίπτωση πιλοτικού επιμορφωτικού Προγράμματος διευθυντικών στελεχών στην Κρήτη».

Δρ. Χρύσα Τερεζάκη: Συντονίστρια
Επιστημονικού Δικτύου Εκπαίδευσης Ενηλίκων
Κρήτης-Διευθύντρια 13^{ου} Δ. Σχ Χανίων

Αυτοαξιολόγηση μέσω αναστοχασμού κι έρευνας δράσης

Η εν λόγω περίπτωση αυτοαξιολόγησης (μέσω **αναστοχασμού** κι **έρευνας δράσης**) αφορά:

- στην διαμορφωτική αξιολόγηση της σχολικής μονάδας &
- στην διαμορφωτική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού

Κι, εν τέλει, εξυπηρετεί:

1. και τις ανάγκες του εκπαιδευτικού
2. και τις ανάγκες του συστήματος

Συλλογικός αναστοχασμός

- Ο συλλογικός αναστοχασμός αναφέρεται στην **ποιότητα των σχέσεων** των ανθρώπων, οι **οποίοι εργάζονται μαζί**.
- «**μαζί**» = δέσμευση σε μια αμοιβαία οικοδόμηση νοήματος.
- Με το συλλογικό αναστοχασμό παρέχεται **η δυνατότητα της δημιουργίας μιας κοινής γλώσσας** για την **κατανόηση νέων νοημάτων** βασισμένων στην **εμπειρία**.

Η σημασία του συλλογικού αναστοχασμού

- Η πραγματική και ουσιαστική συζήτηση,
- η ενεργή ακρόαση,
- η εμπρόθετη δράση,

αποτελούν εκφράσεις δύναμης (Freire 1998).

Σε αυτό το πλαίσιο, ο συλλογικός αναστοχασμός αποτελεί παράδειγμα εμπειρικής μάθησης που οραματίζεται την ελευθερία, τη δημοκρατία και την κοινωνική δικαιοσύνη ως **κοινωνικές δυνατότητες** και **προσωπικές και κοινωνικές δράσεις** (De Lawter & Sosin 2000).

Ο ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

Όλα αρχίζουν όταν η ομάδα-κοινότητα ανθρώπων αντιδρά, αφού κάτι την αν-ησυχεί ή την συν-κινεί ... πχ μια «Ιδέα»!

**Η πιλοτική σχολική
μονάδα (αρχική)**

Πρόγραμμα 'Εκπαίδευση Ενηλίκων κι Εναλλακτικά Προγράμματα Εκπαιδευτικής ηγεσίας'

Παραδείγματα αναστοχαστικών σχολίων

Μου αρέσει που ακούγεται η γνώμη του καθενός και στη μικρή και στη μεγάλη ομάδα και έτσι αποκτά βαρύτητα.

Μου άρεσε. Μάλιστα ο παιγνιώδης αρχικά χαρακτήρας κατά τη διάρκεια εφαρμογής της τεχνικής δεν αφαιρεί ούτε στο ελάχιστο από τη σοβαρότητα που απαιτεί η διαδικασία και η ουσία!

Είχε θετικά αποτελέσματα κι ένα παραπάνω για εμάς τους καινούργιους που δεν γνωρίζουμε πολλά και θέλουμε να εκτεθούμε σταδιακά μέχρι να μάθουμε...Να συμβαίνει συχνά!

- *Συμφωνώ βοηθάει κι αυτούς που «δεν φαίνονται»!*
- *Μου άρεσε η πρωτοτυπία και το επίπεδο της συζήτησης στο σύλλογο διδασκόντων! Βγάλαμε ένα ΟΡΑΜΑ!*
- *Είναι μια εμπειρία ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ. Στην αρχή υπήρξε μία διάθεση διακωμώδησης ως πρώτο συναίσθημα (μηχανισμός άμυνας;) στη συνέχεια όμως έγινε αντιληπτό ότι μέσα στην ομάδα, σκεπτόμενοι όλοι μαζί ειπώθηκαν σημαντικά πράγματα! Θα δείξει...*
- *Στην αρχή ένιωσα αμηχανία. Τελικά αισθάνθηκα θετικά τα αποτελέσματα αφού εκφραστήκαμε όλοι μας!*

Άραγε η Ιδέα για ενεργητικό κι αναστοχαστικό διάλογο ... αν-ησυχεί/συν-κινεί κι άλλες κοινότητες παραδίπλα ... Αν ναι ο λόγος για μια εν δυνάμει κοινότητα μάθησης.

**Οι 25 σχολικές μονάδες του
πλοτικού προγράμματος**

Πρόγραμμα 'Εκπαίδευση Ενηλίκων κι Εναλλακτικά Προγράμματα Εκπαιδευτικής ηγεσίας'

"ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η"

Πρόγραμμα Συμμετοχικής Εκπαιδευτικής Ηγεσίας

Τι είναι :

Μια πρωτοβουλία του Επιστημονικού Δικτύου Εκπαίδευσης Ενηλίκων Κρήτης που κατά την πορεία απευθύνθηκε στο Πανεπιστήμιο Κρήτης (ΠΤΔΕ)

Για ένα τριετές πιλοτικό επιμορφωτικό Πρόγραμμα

ΧΑΝΙΑ (Πιλοτική εφαρμογή)

Πιλοτική εφαρμογή στα Χανιά.

"ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η"

Απευθύνθηκε:

- σε εικοσιπέντε **(25) διευθυντικά στελέχη** της Α/θμιας Εκπαίδευσης του Νομού Χανίων

και ...

- στο **σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας** –Α/θμια, Β/θμια εκπ/ση- στο περιοριστικό πλαίσιο των τριών Ολομελειών του

ΧΑΝΙΑ (Πιλοτική εφαρμογή)

...Οι κοινότητες ανθρώπων που έχουν κάνει το νοητικό άλμα «από το εγώ στο εμείς»
...έρχονται τότε κοντά ...!

Ομάδα αυτομόρφωσης στελεχών

**Κοινότητα μάθησης & πρακτικής: Το ζητούμενο
του πιλοτικού προγράμματος**

Πρόγραμμα 'Εκπαίδευση Ενηλίκων κι Εναλλακτικά Προγράμματα Εκπαιδευτικής ηγεσίας'

"ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η"

Αφορά:

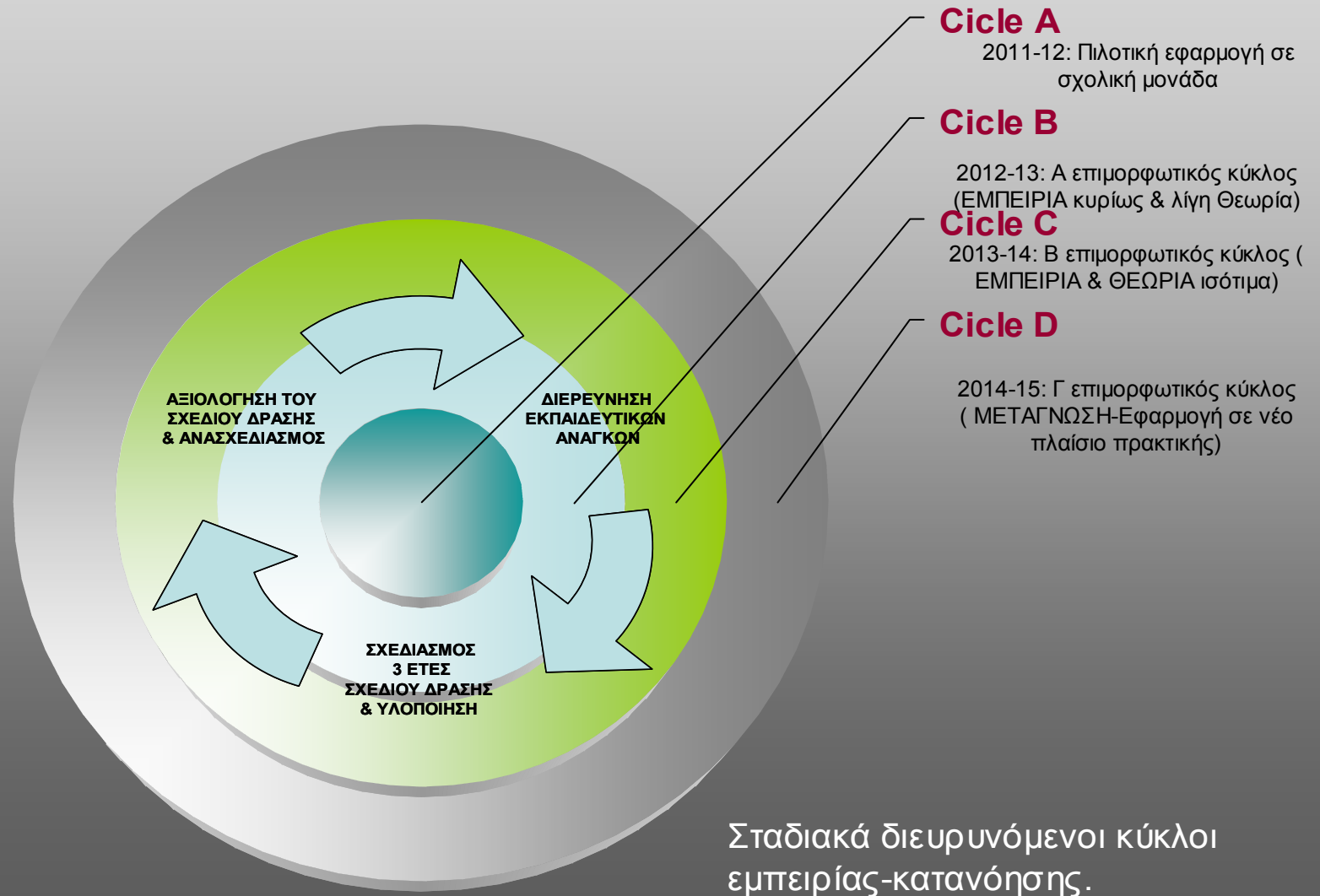
Στη σύζευξη δύο επιστημονικών πεδίων της **Εκπαίδευσης Ενηλίκων** και της **Εκπαιδευτικής Ηγεσίας** στη σχολική μονάδα

Αποσκοπεί:

Στην απόκτηση νέων γνώσεων-ικανοτήτων-στάσεων των διευθυντικών στελεχών συμβάλλοντας:

- ✓ Στην ενίσχυση της ικανότητας των στελεχών στην **κατανόηση των οργανωσιακών-διοικητικών διαδικασιών,**
- ✓ Στην ενίσχυση του **κριτικού τους στοχασμού** στις εν λόγω διαδικασίες,
- ✓ Στην καλλιέργεια **ερευνητικών δεξιοτήτων** με στόχο την συνεχή βελτίωση και αλλαγή των ατόμων **διά βίου**

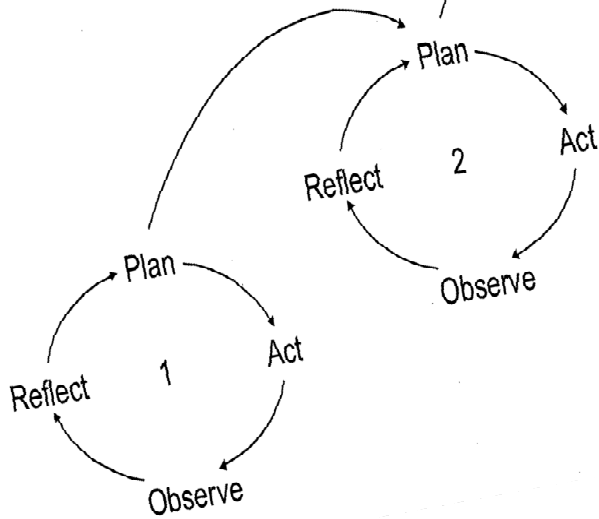
PROJECT «Εκπαίδευση Ενηλίκων κι Εναλλακτικά Προγράμματα Εκπαιδευτικής Ηγεσίας» 2011-2015

Το τριετές Πρόγραμμα -200 ωρών- αρθρώνεται σε τρεις σπειροειδείς ετήσιους κύκλους

Γ. Κύκλος ολιστικός-μεταγνωστικός (100 ώρες)

Β. Κύκλος εμπειρικός εξειδικευμένων εννοιών -στρατηγικών (50 ώρες)

Α. Κύκλος εμπειρικός κι αφηρημένων εννοιών (50 ώρες)

Συνδυαστική Μαθησιακή-Επιμορφωτική διαδικασία (Blended Learning)

Το Περιεχόμενο του Προγράμματος

- α) 10 βιωματικά εργαστήρια (3ωρα) ανά κύκλο-έτος, ΣΥΝΟΛΟ 30
- β) 3 ολομέλειες στην επιμορφωτική και στην ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα (προσκλήσεις ειδικών-παράθεση καλών πρακτικών) ανά κύκλο-έτος, ΣΥΝΟΛΟ 9
- γ) 2 γραπτές εργασίες (ενδιάμεση και τελική αποτίμηση του επιμορφωτικού έργου) ανά κύκλο-έτος, ΣΥΝΟΛΟ 6
- δ) συνεχής e-αναστοχασμός κι επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτών κι επιμορφούμενων μέσω δικτυακών χώρων.

Συνδυαστική Μαθησιακή-Επιμορφωτική διαδικασία (Blended Learning)

Οι δομικοί άξονες του Προγράμματος

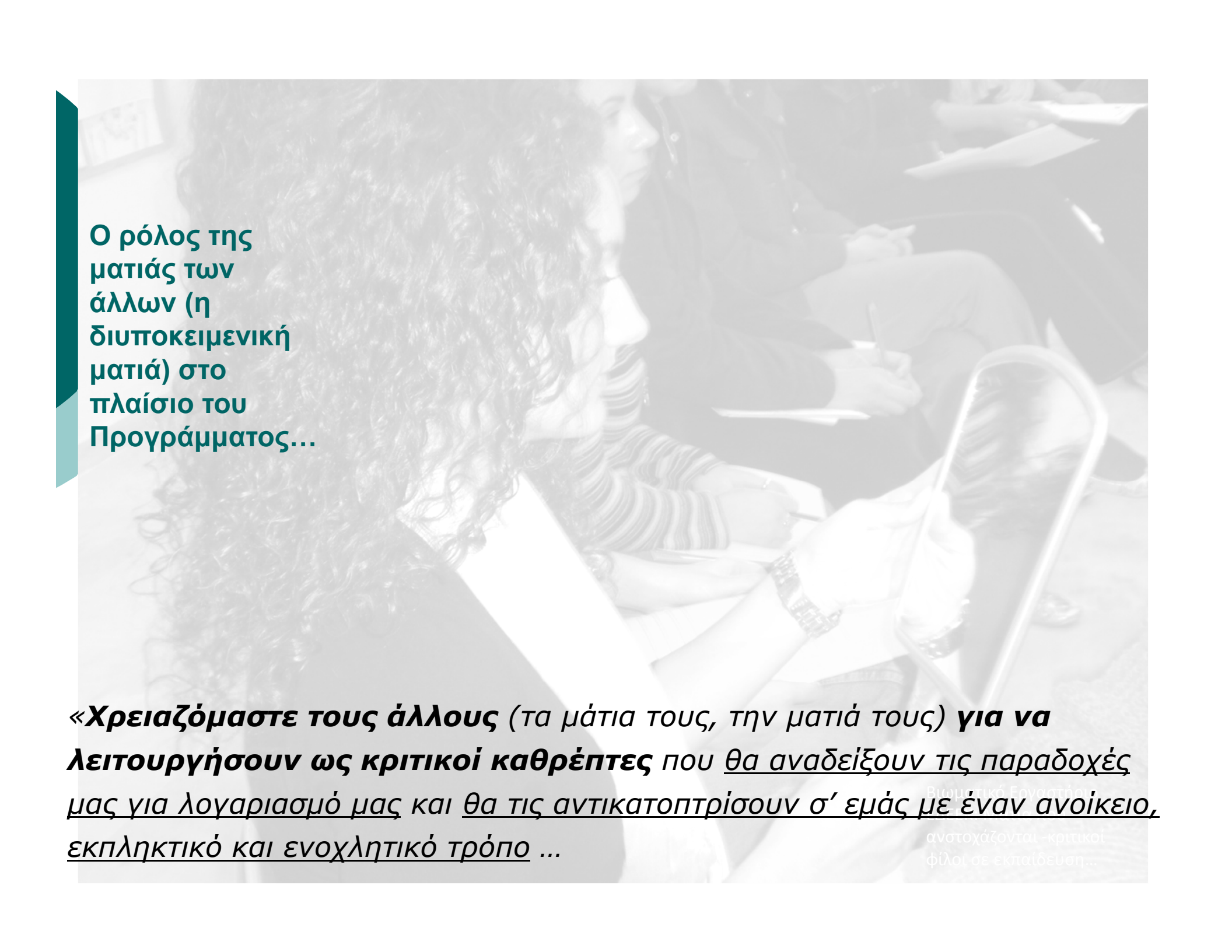
- 1. Ζητήματα οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης-μελέτες περίπτωσης,**
- 2. Εκπαίδευση Ενηλίκων και Εκπαιδευτική Διοίκηση-τεχνικές ενεργητικού διαλόγου (προσομοιώσεις, παιχνίδια ρόλων, μέσα κύκλος-έξω κύκλος, έκφραση αξιών κ.ά),**
- 3. Δυναμική της Ομάδας,**
- 4. Νέες τεχνολογίες και κοινωνική δικτύωση-εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση,**
- 5. Η Τέχνη και ο Πολιτισμός στην επιμορφωτική διαδικασία.**
- 6. Ο Αναστοχασμός-Αυτοαξιολόγηση (ενδιάμεση-τελική/έρευνα δράσης) του επιμορφωτικού έργου**

Οι συμμετέχοντες στον Αναστοχασμό στο πλαίσιο του Προγράμματος

Ο αναστοχασμός γίνεται σε πολλαπλά επίπεδα:

- από τους εκπαιδευόμενους προς τον εκπαιδευτή και το πρόγραμμα
- από τον εκπαιδευτή για τους εκπαιδευόμενους και την πορεία του προγράμματος
- από την Συντονιστική Ομάδα Δράσης του Προγράμματος για την πορεία, τη διαδικασία και τη ροή του προγράμματος προς όλους.
- Από τον Κριτικό Φίλο προς όλους.

Ο ρόλος της
ματιάς των
άλλων (η
διυποκειμενική
ματιά) στο
πλαίσιο του
Προγράμματος...

«Χρειαζόμαστε τους άλλους (τα μάτια τους, την ματιά τους) για να λειτουργήσουν ως κριτικοί καθρέπτες που θα αναδείξουν τις παραδοχές μας για λογαριασμό μας και θα τις αντικατοπτρίσουν σ' εμάς με έναν ανοίκειο, εκπληκτικό και ενοχλητικό τρόπο ...

Βιωματικό Εργαστήριο
ανστοχάζονται -κριτικοί
φίλοι σε εκπαίδευση...

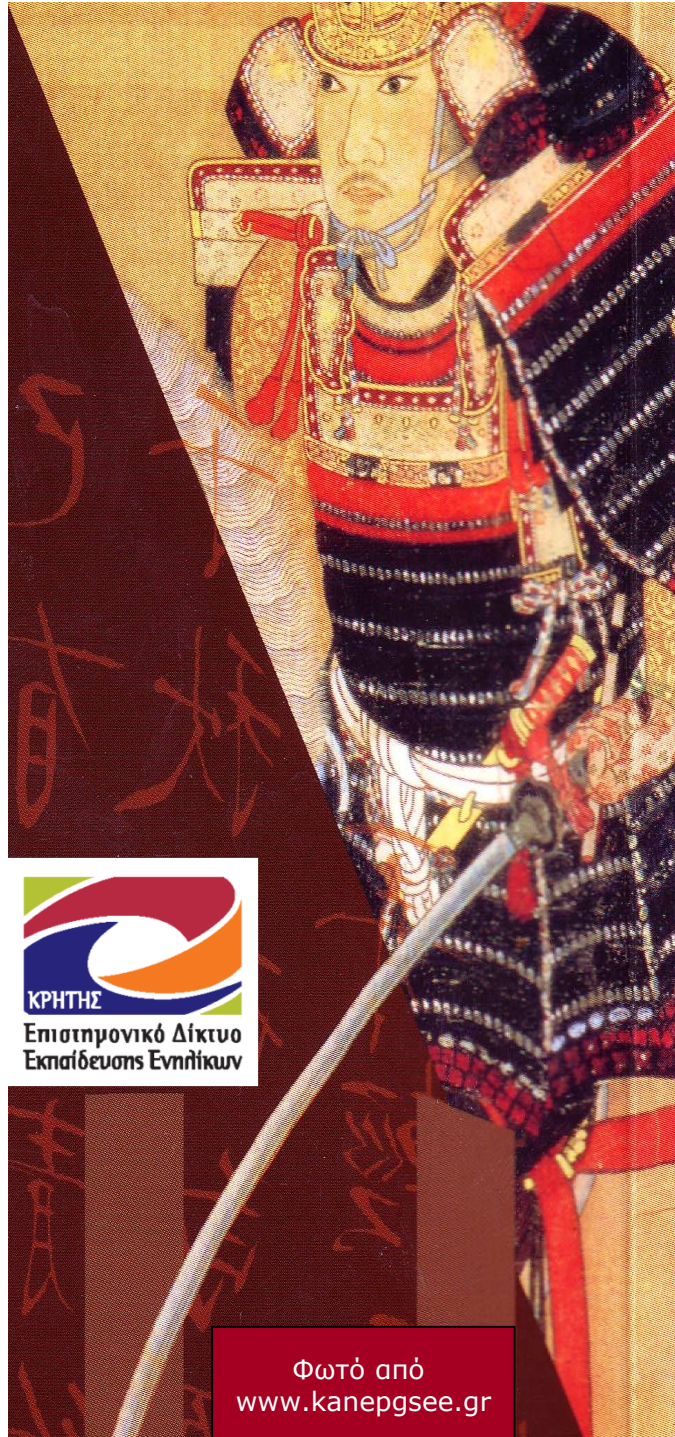

Ο ρόλος της ματιάς των άλλων (η διυποκειμενική ματιά) στο πλαίσιο του Προγράμματος...

Χρειαζόμαστε επίσης τους κριτικούς μας φίλους, για να μας παρέχουν συναισθηματική υποστήριξη, να μας δώσουν αναφορές από το μέτωπο των δικών τους κριτικών διαδρομών»

(Brookfield, 2006, 177)

Πρόγραμμα "ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η"

ΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Φωτό από
www.kanepgsee.gr

A ΕΤΟΣ

Μάθηση εμπειρική, εξοικείωση με τη διευθυντική ιδιότητα και τις δυσκολίες της

Εξοικείωση με: βασικές έννοιες και αρχές της Εκπαιδευτικής Ηγεσίας

Το εκπαιδευτικό υλικό: προέκυψε από την εμπειρία της πιλοτικής μονάδας και από τη διερεύνηση των αναγκών της επιμορφωτικής ομάδας (μελέτες περίπτωσης-προβλήματα προς επίλυση)

Οι επιμορφούμενοι σε ρόλο: συμμετοχικό κατά την εφαρμογή ενεργητικών τεχνικών διαλόγου & κατά τη δημιουργία νέων θεματικών περιεχομένων εμπλουτισμένων από τις δικές τους εμπειρίες)

(Freire 1977a, Shor, 1992)

Αναστοχασμός- διαμορφωτική αξιολόγηση

Ενδεικτικοί τίτλοι εργαστηρίων του Α έτους

- Η διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών και η σύναψη του επιμορφωτικού συμβολαίου
- Το project 100 Στρατηγική και Ηγεσία
 - Αναπλήρωση εκπαιδευτικών που απουσιάζουν
 - Σύνθεση του συλλόγου διδασκόντων (μόνιμοι δάσκαλοι-δάσκαλοι ειδικοτήτων)
 - Το κυλικείο του σχολείου μέρος του εκπαιδευτικού οργανισμού
 - Αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου από γονείς
 - Αποτίμηση του διευθυντή από τους εκπαιδευτικούς
- Προσωπική θεωρία και Ηγεσία
- Βιώσιμη Ηγεσία και Ηγεσία με Ηθικό σκοπό
- Ηγεσία και Κοινωνική δικτύωση
- Η Τέχνη και ο Πολιτισμός στην Ηγεσία: «Ελ. Βενιζέλος ένας ηγέτης με μεγάλες ιδέες-Το όραμα στον εκπαιδευτικό οργανισμό»

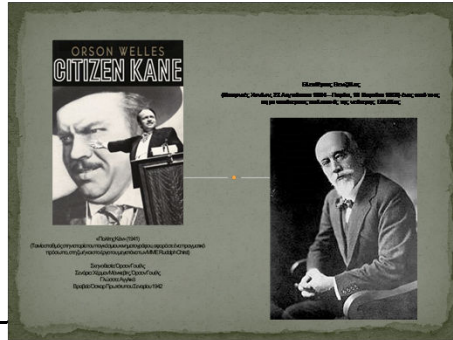

ΚΡΗΤΗΣ
Επιστημονικό Δίκτυο
Εκπαίδευσης Ενηλίκων

Εκλογές
‘ηγετικών
οραμάτων’ για
την πόλη μας

μεταξύ
διευθυντών
σχολείων &
ενήλικων
μαθητών του
Σχολείου
Δεύτερης
Ευκαιρίας...

Νικητές οι
δεύτεροι!!!

Πρόγραμμα "ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η"

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ Β3: Διοίκηση και Υγεία

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ & ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Σινέ Αττικόν, Νοέμβρης 2012

Ο ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΕΙΝ

Δικτυωμένοι Διευθυντές

Μια κοινότητα μάθησης διευθυντών και διευθυντριών σχολικών μονάδων του Ν. Χανίων για προσωπική και επαγγελματική εξέλιξη.

Post [Bookmark](#) [Topic](#)

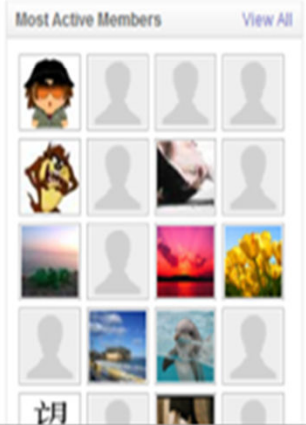
[Invite people](#)

Sort By: [Most Recent](#) | [Popular](#) Filter: [All](#) | [Bookmarks](#) | [Topics](#) | [Images](#)

- [Alert settings](#)
- [Group widgets](#)
- [Manage members](#)
- [Group settings](#)

Group Info

Last active: on 14 Mar 13
Members: 20
Items: 39
Visits: 147
Owner: hara andreadou
Group type: Private, Join by invitation only
Group category: Schools & Education

ΣΚΑΣΙΑΡΧΕΙΟ - 3 views

μια πολύ γλυκό ταινία, που είδα σήμερα για 1η φορά..... Πάνω στα θέματα που συζητάμε.....
<https://docs.google.com/file/d/0B51K81d97HM2YJFkYjU1MGE1ZDAwMS00NzRlTkY0Tct0TjNlZ24YzE4YjYw/edit?authkey...>
[σκασιαρχείο](#) [φίλμ](#) [ηγεσία](#) [εκπαίδευση](#) [Celestin](#) [Freinet](#)
started by elpida Varvantaki on 14 Mar 13 | no follow-up yet

Η πολλή τεχνολογία βλέπτε!!! - 4 views

www.videoman.gr/41377
shared by ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ on 14 Mar 13 - Comment - Like - No Cached - More v
elpida Varvantaki liked it

Καλή Τσικνοπέμπτη! - 4 views

Μην ξεχνάμε, η ζωή είναι ένα καρναβάλι!!!! <http://www.youtube.com/watch?v=0nBFWzpWkuM>
[vida](#) [camaval](#) [song](#) [Cellia](#) [Cruz](#)
started by elpida Varvantaki on 07 Mar 13 | no follow-up yet

20 Storybook Creation Tools and Apps : Teacher Reboot Camp | Diigo - 1 views

www.diigo.com/...ook-creation-tools-and-apps%2F
[digital](#) [storybook](#) [tools](#)
shared by elpida Varvantaki on 03 Mar 13 - Comment - Like - No Cached - More v

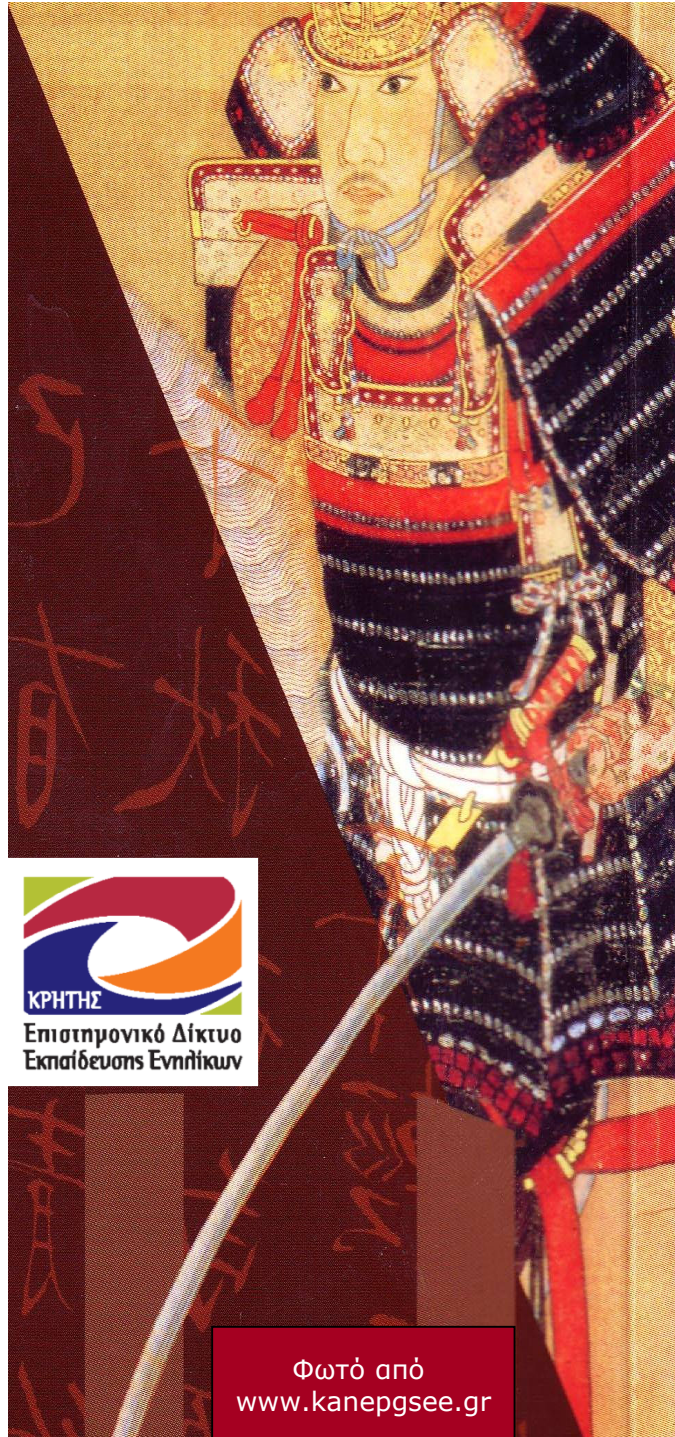

If students designed their own school... it would look like this | Diigo - 1 views

www.diigo.com/...ool-it-would-look-like-this%2F
[student-directed](#) [learning](#)
shared by elpida Varvantaki on 03 Mar 13 - Comment - Like - No Cached - More v

elpida Varvantaki on 03 Mar 13
student decides what he/she wants to learn

Πρόγραμμα "ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η"

ΟΙ ΟΛΟΜΕΛΕΙΕΣ ΤΟΥ Α ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Φωτό από
www.kanepgsee.gr

Πρόγραμμα "ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η"

Προσκεκλημένη: η Καθηγήτρια Εκπαιδευτικής Ηγεσίας
Δρ. Α. Αθανασούλα Ρέππα (Ανοικτό Παν/μιο Κύπρου)

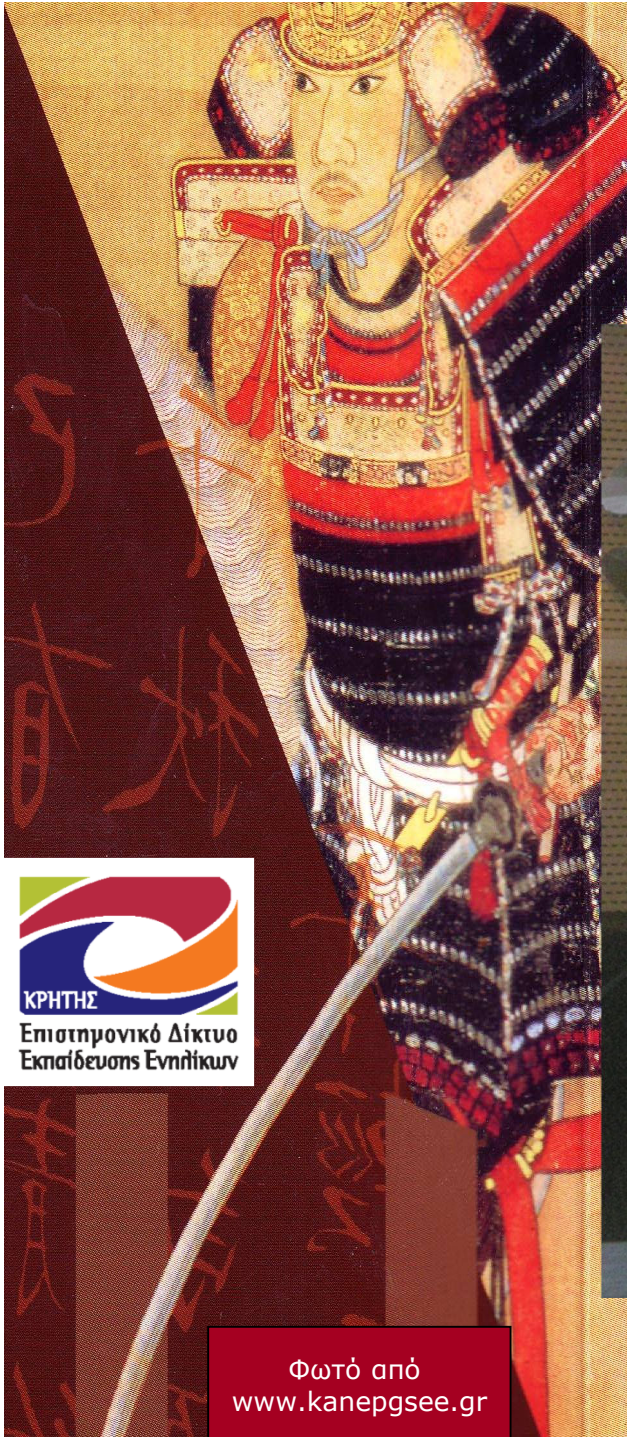
Φωτό από
www.kanergsee.gr

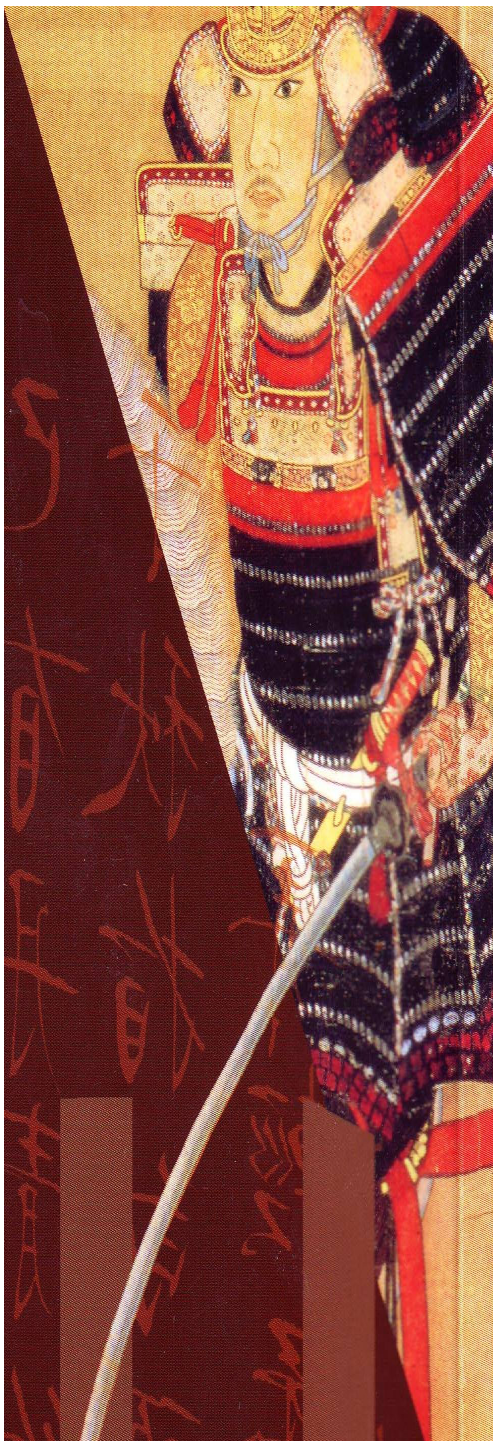
Πολυτεχνείο, Σεπτέμβρης, 2012

Πρόγραμμα "ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η"

Προσκεκλημένος: ο Καθηγητής Εκπαιδευτικής Ηγεσίας
Δρ. Π. Πασιαρδής (Ανοικτό Παν/μιο Κύπρου)

Κέντρο της πόλης των Χανίων, Δεκέμβριος
2012

Πρόγραμμα "ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η"

Προσκεκλημένη: η επικ. Καθηγήτρια Εκπαιδευτικής Ηγεσίας
Δρ. Π. Χατζηπαναγιώτου (Ευρωπαϊκό Παν/μιο Κύπρου)

Πρόγραμμα "ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η"

Προσκεκλημένοι: Μάχιμοι Εκπαιδευτικοί και μαθητές
...Εκπαίδευση και Διοίκηση «με» το παιδί!

Φωτό από
www.kanergsee.gr

Φωτό από
www.kanepgsee.gr

Προσκεκλημένοι ... και γονείς...!

- **Λέσχη Ανάγνωσης «....ταξιδευτές στο 'Φως'»**
- Ενεργός Πολιτειότητα-Σύνδεση του μαθήματος φιλιαναγνωσίας των ανηλίκων με τη λογοτεχνία ως χόμπι των γονιών και των κατοίκων της περιοχής τους. Εδώ με τον συγγραφέα Ν. Ψιλάκη.

Σχολείο επίκεντρο Εκπαίδευσης & Πολιτισμού!

Πρόγραμμα "ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η"

ΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ Β ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Φωτό από
www.kanepgsee.gr

Β ΕΤΟΣ

Μάθηση: βιωματική-εργαστηριακή σε συγκεκριμένες έννοιες, αρχές και πρακτικές της Εκπαιδευτικής Οργάνωσης και Διοίκησης

Το εκπαιδευτικό υλικό: προέκυψε από τη συστηματική παρατήρηση των ενισχυμένων, πλέον, εμπειριών τους και την εστίαση σε δυσλειτουργικά ζητήματα

Οι επιμορφούμενοι σε ρόλο συμμετοχικό **στη συγγραφή του υλικού** και **ως εκπαιδευτές** των συναδέλφων τους μαζί με τους επιμορφωτές του Προγράμματος και ως **ερευνητές δράσης**

Αναστοχασμός-διαμορφωτική αξιολόγηση (σενάρια εργαστηρίων & «τεχνηέντως» έρευνα δράσης ως προσομοίωση)

- -η αξιολόγηση του διευθυντή από τους συνεργάτες
- -η αυτοαξιολόγηση-κριτικός φίλος & politics
- -στρατηγικός σχεδιασμός: δημιουργία οράματος-αξιολόγηση με μαθητές και γονείς
- -στρατηγικός σχεδιασμός: εναλλακτική διερεύνηση τομέων «διά της φωτογραφίας»

Τελική αξιολόγηση-Έρευνα δράσης

Ενδεικτικοί τίτλοι εργαστηρίων Β έτους

- **1. Διοίκηση Ολικής Ποιότητας και Στρατηγικός Σχεδιασμός**
- **2. Από τον αναστοχασμό στην εσωτερική αξιολόγηση-έρευνα δράσης**
- **3. Εισαγωγικό Εργαστήριο**
- **4. Η ‘αλλαγή’ στη σχολική μονάδα**
- **5-6. Εργαστήριο ‘Art Performance 1,2’**
- **7-8. Εργαστήριο ‘Ας συνεργαστούμε δικτυωμένοι 1,2’**

1^ο Παράδειγμα από το εργαστήριο:

- Η αξιολόγηση του διευθυντή από υφιστάμενους...

Μελέτη περίπτωσης στο εργαστήριο: μια πραγματική εμπειρία αξιολόγησης του διευθυντή από τους εκπαιδευτικούς της πιλοτικής σχολικής μονάδας

○ **4-4 Στην τετράδα:**

Με βάση το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (1)- **αποτίμηση των συνεργατών της Διευθύντριας** τσεκάρετε ποια από τα χαρακτηριστικά της ακόλουθης λίστας [\[ΚΑΡΤΑ 1\]](#) φαίνεται να διαθέτει η συγκεκριμένη Διευθύντρια.

Πόσα (τικ ✓) στα 20 της δίνει η κάθε υποομάδα;

- Η νικήτρια ομάδα παρουσιάζει τη θέση της στην επόμενη Ολομέλεια τεκμηριώνοντάς την όπου υπάρχει διαφωνία!

[\[ΚΑΡΤΑ 1\]](#) Η κάρτα δημιουργήθηκε βάσει ερευνητικών πορισμάτων για **το ρόλο του διευθυντή στις σχολικές μονάδες όπου αναπτύσσεται ηγετική συμπεριφορά** [Lamber 2005, 62(5), 62-65 στο: Θεοφιλίδης, 2012, 266]

Υποομάδα εκπαιδευτικών για την αξιολόγηση του διευθυντή «οι καλοπροαίρετες» (22/06/2012)

- α/ Εκτιμούμε ότι προσπάθησε σε μεγάλο βαθμό να υπηρετήσει τις αξίες της ως άνθρωπος και ως επαγγελματίας. Μέσα στη χρονιά που πέρασε υπήρξαν στιγμές έντασης και σύγκρουσης γιατί το σχολείο είναι ένας ζωντανός οργανισμός που το υπηρετούν άνθρωποι με διαφορετικές προσωπικότητες αξίες και βιώματα.
- Πιστεύουμε ότι παρά τις φιλότιμες προσπάθειες που έκανε, υπήρξαν λάθη, ίσως λόγω του ότι υπηρέτησε πρώτη φορά αυτόν το ρόλο. Αυτό ενισχυόταν από τον παρορμητισμό και τον όλο ζωντάνια χαρακτήρα της.
 - Υπήρξαν περιπτώσεις που ήταν **απόλυτη στις θέσεις της πλειοψηφίας** με αποτέλεσμα να μη ληφθούν υπόψη οι διαφορετικές θέσεις. Επιθυμούμε να συνεχίσει με τον ίδιο ενθουσιασμό και ζωντάνια «ανασύροντας» από μέσα της νέες ιδέες και την επόμενη χρονιά. Θεωρούμε ότι η απόκλιση μεταξύ θεωρίας και πράξης ήταν μικρή και μέσα σε πλαίσια περαιτέρω βελτίωσης.
- β/ Εκτιμούμε ότι έγινε μέγιστη προσπάθεια εκ μέρους της ώστε να υπάρξει στο σύλλογο διαφάνεια και δικαιοσύνη.
- Τήρησε τη δέσμευσή της να επιλυθούν κάποια θέματα πχ όχι περιφερόμενο πρακτικό, αναπλήρωση συναδέλφων κλπ
 - Πολλά διαλείμματα ήταν δεσμευμένα με τη συζήτηση για επίλυση θεμάτων τα οποία τα παρουσίαζε με υπερβολική ανάλυση με αποτέλεσμα να μην μένει χρόνος για χαλάρωμα των συναδέλφων που είναι ο στόχος του διαλείμματος.

2^ο Παράδειγμα από το εργαστήριο:

- Συγκρούσεις στην επιμορφωτική ομάδα (politics) – «Συγκρούσεις στο σύλλογο διδασκόντων»

(ως θεματικό περιεχόμενο του εργαστηρίου)...

Κριτικός φίλος & επιμορφούμενος: η σύγκρουση στο πρόγραμμα (politics)

(Μαριάννα Ευθυμάκη, Msc, Διευθύντρια Δ. Σχ. Σούδας Χανίων)

Πριν την έναρξη του εργαστηρίου

Όλα τα άτομα προσέρχονται με χαρά ο ένας μετά τον άλλο! Γέλια καφές και κουβεντούλα έξω στο διάδρομο πριν το μάθημα. Ένας μόνο επιμορφούμενος προσκαλείται να έρθει κοντά, εκείνος μόνο δείχνει απορροφημένος με κάτι που γράφει. Χαμογελάει και συνεχίζει τη δουλειά του. Η επιμορφώτρια έτοιμη, προσκαλεί τα μέλη να προσέλθουν στην αίθουσα. **Όλοι μπαίνουν και κάθονται στον γνώριμο κύκλο (ολομέλεια)** για την έναρξη της συνάντησης. Η πόρτα όμως δεν έχει κλείσει γιατί **ένας επιμορφούμενος στέκεται** σε αυτήν διστάζοντας. Εν τέλει αποφασίζει να την αφήσει ανοικτή **και να ζητήσει το λόγο από την ομάδα επί της διαδικασίας.** Η επιμορφώτρια **δίνει πολύ ευχαρίστως το λόγο** και οι ακόλουθοι στίχοι ακούγονται στην αίθουσα:

η σύγκρουση στο πρόγραμμα (politics)

(Κώστας Πατεράκης, Επιμορφούμενος Διευθυντής Δ. Σχ. Χωραφάκια Χανίων)

Πριν την έναρξη του εργαστηρίου

- *Μα κόντρα γύρισ' ο καιρός κι η θάλασσ' αγριεύει, και απού κάθεται καλά και πια καλά γυρεύει,*
- *όλοι γνωρίζουμε καλά, τι λέει η παροιμία, τι του φυλά η μοίρα του, σ' αυτή την ιστορία.*

- *Πολλά συμβαίνουν κι όλοι μας έχουμε αλαφιάσει, ετούτο δω το πρόγραμμα θα μας εκτροχιάσει.*
- *Εννιά τ' Απρίλη ορίστηκε ημέρα του αγώνα, κόντρα εις τα χειρότερα τα μέτρα του αιώνα.*

- *Η ΓΣΕΕ κι η ΑΔΕΔΥ, μαζί θα κατεβάσουν τον κόσμο αυτό της εργατιάς, να τονε δοκιμάσουν.*
- *Κι ενώ εσυζητούσαμε (στα σχολεία), υπέρ της απεργίας, η Χρύσα μας emήνυσε για σχέδιο ηγεσίας.*

- *Αγαπητέ συνάδελφε, φίλε και συνεργάτη, σε περιμένουμε μαζί, ετούτη την Τετάρτη,*
- *να μελετήσουμε μαζί, πώς θα διαχειριστούμε, τη σύγκρουση στο Σύλλογο, όταν το χρειαστούμε.*

η σύγκρουση στο πρόγραμμα (politics) (Κώστας Πατεράκης, Επιμορφούμενος Διευθυντής Δ. Σχ. Χωραφάκια Χανίων)

- *Δεν κάνω επανάσταση και γλαύκας δεν κομίζω, η μέρ' αυτή ορίστηκε, τυχαία; Δε νομίζω.*
- *Δεν ξέρω τι συνέβηκε και σαν πουλιά πετάξαν, του συμβολαίου οι όροι σας, μονομερώς αλλάξαν.*
- *Αλλάξατε τις μέρες μας, αλλάξανε οι τόποι, κι εγώ αρχίζω ν' αντιδρώ, θα σας το πω, παρ' ότι,*
- *ήμουν πάντα συνεπής, χωρίς κανένα ψόγο, γιατί τιμούσα πάντοτε, όπου 'δινά το λόγο.*
- *Τούτα απού συμβαίνουνε, ούτ' ο Θεός τα θέλει, γιατί τα αντιπάλεψα από μικιό κοπέλι.*
- *Ετούτα που εξιστορώ, για όποιονε νογάται, τα' πα για προβληματισμό και να με συμπαθάτε.*
- *Γι αυτό και 'γω αποχωρώ, ημέρα απεργίας, οϊ να κάτσω να ξυφαίνουμε σχέδια εργασίας.*
- *Και ένταση μα και θυμό, θα βγάλει μια παρέα, παρόλα αυτά περάσαμε, δυο χρόνια εμείς ωραία. (Κ.Π)*

Κριτικός φίλος & επιμορφούμενος: η σύγκρουση στο πρόγραμμα (politics)

(Μαριάννα Ευθυμάκη, Msc, Διευθύντρια Δ. Σχ. Σούδας Χανίων)

Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου

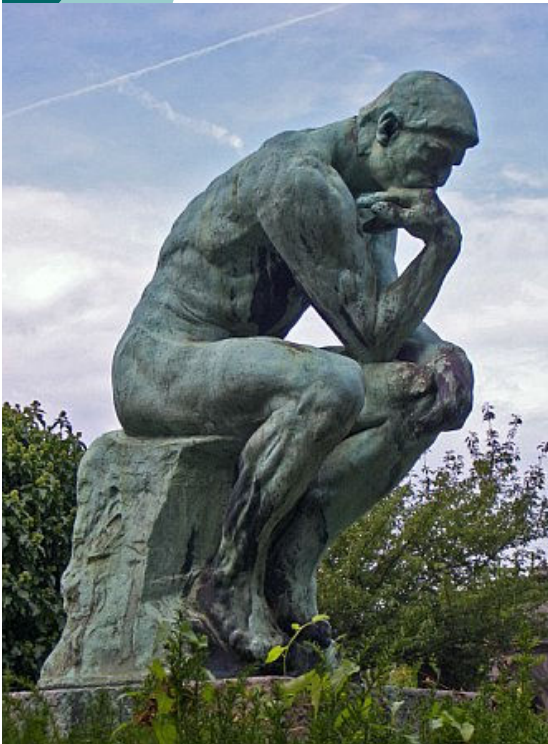
- Ανάμεσα στην ομάδα ανταλλάσσονται βλέμματα αμηχανίας, καθώς τα μέλη παρακολουθούν το συνάδελφό τους και το μέλος της ομάδας τους να απομακρύνεται από την πόρτα. Εκεί **κοντοστέκεται και λέει «τώρα εγώ φεύγω»**. Κοιτάζω την ομάδα και αναρωτιέμαι πόσοι συμμερίζονται τη σκέψη και την πρακτική του. **Όλοι παραμένουν στις θέσεις τους**. Τον κοιτούν να απομακρύνεται μα κανείς δεν κινείται. Υπάρχει σιγή και αμηχανία για δευτερόλεπτα. Ματιές που ανταλλάσσονται (ομιλούσες ματιές) μα σιωπή, καμία λέξη.
- Όσπου **η επιμορφώτρια** παίρνει το λόγο «ας ξεκινήσουμε λοιπόν το έργο μας σήμερα, με ένα **δυνατό κι αυθεντικό ερέθισμα** -αν και διαφορετικό από αυτό που είχαμε φανταστεί για την έναρξη του μαθήματος. Ωστόσο το πλέον επίκαιρο αφού οι συγκρούσεις αλλά και η πολιτική με την ευρύτερη έννοια δεν λείπουν ποτέ από μία ομάδα, πόσο μάλλον από μία εκπαιδευτική ομάδα. **Αυτό είναι το θέμα του εργαστηρίου μας σήμερα: συγκρούσεις στο σύλλογο διδασκόντων**».
- Πραγματικά ξαφνιάζομαι που μπορεί να κάνει αυτό το βήμα η συντονίστρια, αλλά ακόμη πιο πολύ εντυπωσιάζομαι από την ευκολία με την οποία οι εκπαιδευόμενοι ακολούθησαν παρακάτω στο περιεχόμενο του εργαστηρίου.

3^ο Παράδειγμα από το εργαστήριο:

- Ζητήματα στρατηγικής: Το όραμα εκπαιδευτικών-μαθητών-γονέων στο «σκεπτόμενο σχολείο»...

Το όραμα στο «σκεπτόμενο σχολείο»

- 4-4 Ελάτε στην τετράδα!
- Εάν ο 'Σκεπτόμενος' (A. Rodin) ήταν ένα «Σκεπτόμενο Σχολείο» πώς θα περιέγραφε το όραμά του;
- Συζητείστε και καταγράψτε το όραμα με τρόπο ώστε αυτό να ικανοποιεί ανθρωπιστικά το σύνολο των μελών της εκπαιδευτικής/ευρύτερης κοινότητας (εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων, κοινωνίας)!

ΘΕΜΑ: ΕΛΛΗΝΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΚΔ/ΚΩΝ ΣΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΟΥ

Το
'οράμα' μας ;

ΚΑΤΑΘΡΥ
ΠΡΟΤΑ ΕΩ - ΚΩ

< ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ
F.G.

< ΣΥΖΗΤΗΣΗ
(ΟΛΟΚΛΗΜΑ)

< ΤΕΧΝΗ

ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ
ΚΟΙΝΗ ΔΡΕΜ ΕΥΣΗ ΣΤΟΥΣ
ΕΝ ΕΡΓΕΙΩΝ (ΕΦΑΡΜΟΓΗ)

ΚΟΙΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

• ΕΠΑΝΤΡΟΦΟΔΙΩΣΗ

• ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

• ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΙ

ΕΙΣΠ. ΕΡΓΟΥ ΜΕ

ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

Δ
Α
Σ
Τ
Ο
Χ
Α
Σ
Τ
Ο
Σ

-
-
- **(15 λ) Εικαστική έκφραση: Δημιουργία αφίσας καλωσορίσματος στη σχολική μονάδα: «Το όραμά μας στο Σχολικό Πορτρέτο μας ...»**
 - Να ληφθούν υπόψη οι παράμετροι «σαφήνεια», «πληρότητα» κι «ελκυστικότητα» της μορφής και του περιεχομένου της αφίσας
 - **(15 λ) Προσομοίωση: Παρουσίαση Σχολικών Πορτρέτων κι Επιλογή 'σχολείου βάσει οράματος' (Παιχνίδι ρόλων: η Επιτροπή)**
 - Ας δούμε τώρα πως αξιολογείται σε κλίμακα (1-5) η προσπάθειά σας με βάση τα κριτήρια της «σαφήνειας», της «πληρότητας» και της «ελκυστικότητας» από την τοπική κοινότητα (τριμελής επιτροπή αποτελούμενη από εκπαιδευτικό, γονέα, και μαθητή)
 - **(30λ) Αναστοχασμός σε Ολομέλεια**

Κριτικός φίλος...από το ημερολόγιό του

- Τα έργα τέχνης-αφίσες οραμάτων σχολείων εκτίθενται στο φουαγιέ. Και η μεγάλη έκπληξη: από το μεγάφωνο του σχολείου οι επιμορφούμενοι καλούνται στο χώρο της έκθεσης όπου τους περιμένουν τρεις κριτές! Μία εκπαιδευτικός ένας μαθητής κι ένας γονιός!!!
- Πραγματικές συνθήκες κρίσης υπό μορφή προσομοίωσης!!!! Οι επιμορφούμενοι δεν το πιστεύουν...οι περισσότεροι εκπλήσσονται ευχάριστα και κρατούν στάση αναμονής για το αποτέλεσμα των αφισών τους.
- Μπροστά σε όλους οι κριτές καταγράφουν και βαθμολογούν σε μια κλείδα ως προς τη μορφή της αφίσας, το περιεχόμενο και τη σαφήνεια. **Το ερώτημα για την εκπαιδευτικό** είναι «σε ποιο σχολείο θα ήθελε να υπηρετήσει», **το ερώτημα για το μαθητή** «σε ποιο σχολείο θα ήθελε να φοιτήσει» και **το ερώτημα για το γονιό** «σε ποιο σχολείο θα ήθελε να εγγράψει το παιδί του»!
- Μαζεύτηκαν οι βαθμοί και φάνηκε η αφίσα – νικητής. Οι συμμετέχοντες σαν παιδιά θέλουν να ξέρουν από ποιον κριτή προέρχεται η κάθε βαθμολογία.

Από τον αναστοχασμό των επιμορφούμενων-διευθυντών οι σχολικές μονάδες των οποίων τέθηκαν σε αξιολόγηση από μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς

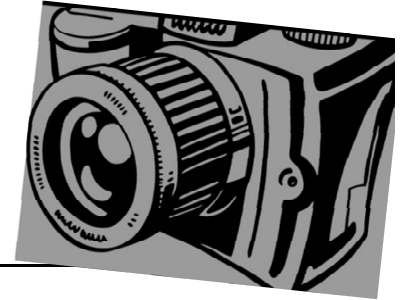
- *Ενδιαφέρον η αυτοαξιολόγηση μιας διευθύντριας, πιο πολύ ακόμα οι απόψεις των συναδέλφων της αν και αρνητικά κάποια από αυτά. Το όραμα πολύ ελκυστικό για μένα, θα το εφαρμόσω. Το είπα και στον κριτικό φίλο μας από εδώ ότι η δική μας ομάδα θα κερδίσει.*
- *Η Μαρίνα έβγαλε το κομμάτι του συγκεντρωτισμού που έχω (για να μην επιβαρύνω τους συναδέλφους μου). Ζήτησα ήδη αυτοαξιολόγηση που με βοήθησε να προσδιοριστώ σε αυτό που μου ζητήθηκε από την υπηρεσία.*
- *Μου άρεσε ο συνδυασμός η περίπτωση της Μαρίνας, μου θύμισε τον εαυτό μου, με έβαλε σε σκέψεις, ταυτίστηκα κάποια στιγμή με αυτήν.*
- *Τα είπατε όλα. Με μπερδεύουν λίγο οι οδηγίες ...Νόμιζα πως απλά εμείς θα εκφράζαμε το όραμα, δεν ήξερα ότι η αφίσα μας θα είχε αποδέκτη, θα γινόταν αντικείμενο αξιολόγησης.*
- *Στέκομαι στα μέλη-κριτές. Είναι σημαντικό το να βλέπω και να ακούω τη γνώμη τους, να τους εμπλέκουμε. Η αφίσα κιμένα μου άρεσε πολύ.*

4^ο Παράδειγμα από το εργαστήριο:

- Η εξοικείωση **μέσω προσομοίωσης** με βασικές **έννοιες** και τη **λειτουργία** της έρευνας δράσης «τεχνηέντως»...
- **Προετοιμασία για τελική αξιολόγηση** (κανονική έρευνα δράσης)

Από τον αναστοχασμό στην έρευνα δράσης...μια προσομοίωση

- * ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ:
 - Σκηνοθετήστε μια εικόνα η οποία θα αποδίδει την προβληματική σας στο συγκεκριμένο τομέα-πεδίο που χρειάζεται βελτίωση-παρέμβαση.
 - Διατυπώστε μεταξύ σας τις βελτιωτικές παρεμβάσεις που προτείνετε υπό μορφή σχεδίου δράσης (βήματα ενεργειών)
 - Οι προτάσεις σας (ως επίλυση του προβλήματος) μπορούν τώρα να εκφραστούν και μέσω μιας δεύτερης ή και τρίτης σκηνοθετικής εικόνας!
- *(δυνατότητα εξελικτικών φάσεων επίλυσης του προβλήματος)

Από τον αναστοχασμό (γενική εκτίμηση) στη συστηματική διερεύνηση.

Έρευνα Δράσης

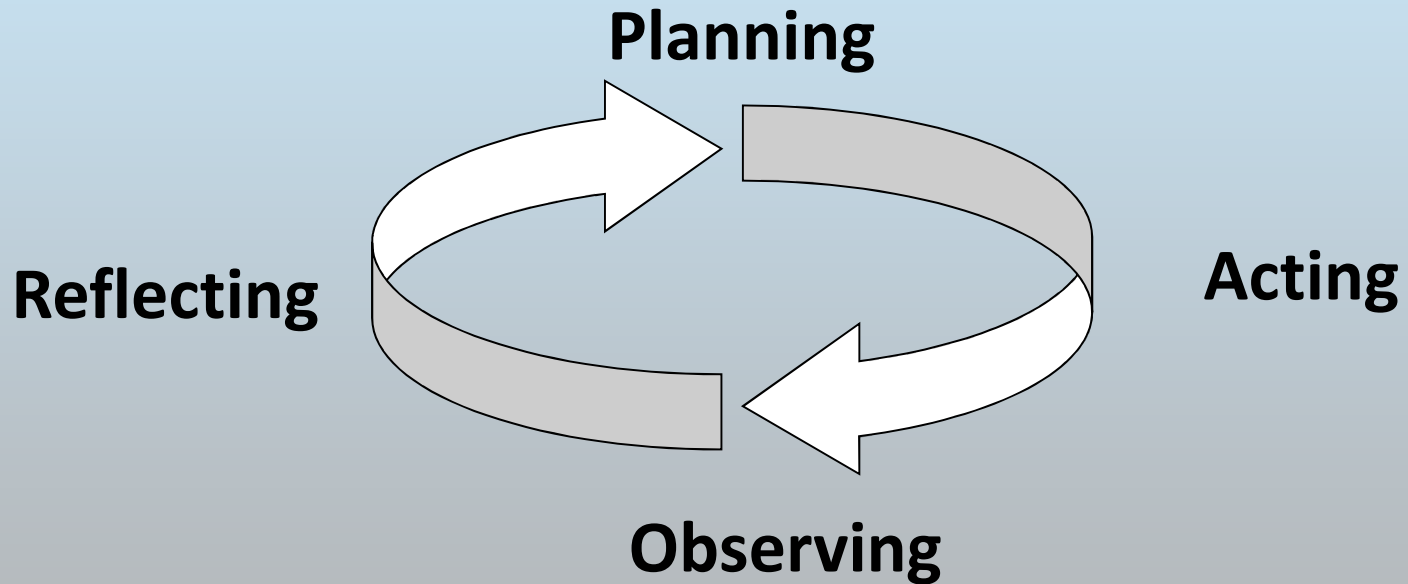
1. Αναστοχαστική διαδικασία
2. Παρεμβατική έρευνα

Πώς διενεργείται η Έρευνα δράσης;

- Αφετηρία: ο προβληματισμός της ομάδας (διευθυντές-εκπαιδευτικοί)

- Σπирάλ Ε.Δ.
- Τεχνικές συλλογής δεδομένων (ημερολόγια διευθυντών-εξωτερικός παρατηρητής-εκθέσεις εκπαιδευτικών)
- Τριγωνοποίηση
- Τρόπος εργασίας: σε **ομάδες εργασίας** αποτελούμενες από **διευθυντές-ερευνητές** και **εξωτερικούς ερευνητές** (μεταπτυχιακούς φοιτητές) σε κάθε ομάδα. Οι ομάδες συναντιούνται στην **ολομέλεια** η οποία έχει **συντονίστρια**, δύο **κριτικούς φίλους** και **διευκολύντρια ακαδημαϊκό**
- Ερμηνεία δεδομένων: ανάλυση περιεχομένου και ταυτόχρονη συνολική θέαση.
- Η δράση τροφοδοτείται από την ερμηνεία των δεδομένων και την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας.
- Αξιολόγηση δράσης: επήλθε βελτίωση και τι είδους;

Action Research Spiral

Creating Possibilities--An Action Research Handbook, Edmonton Public Schools. (Adapted from Kemmis & McTaggart, 1981)

Φωτογραφίες από τις συναντήσεις διευθυντικών στελεχών στο πλαίσιο της αυτοαξιολόγησης του επιμορφωτικού προγράμματος από τους ίδιους μέσω 'έρευνας δράσης'.

Η αναστοχαστική αφήγηση ενός (συν)ερευνητή δράσης... (Νίκος Γκερτσάκης, 4^ο Δ. Σχ Χανίων)

- Η ερευνητική ομάδα συγκροτήθηκε από μεταξύ μας κυρίως άτομα. Αυτό έκανε πιο εύκολα τα πράγματα από την άποψη ότι είχαμε την εμπειρία του προγράμματος, αλλά ταυτόχρονα δημιουργούσε δυσκολίες γιατί η προαναφερθείσα εμπειρία συνυπήρχε με την ερευνητική απειρία. Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με την ανάγκη να τηρηθεί μια δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων και την ανάγκη να εδραιωθεί η ισότιμη συμμετοχή των πάντων, είχαν σαν αποτέλεσμα η προπαρασκευαστική περίοδος να είναι μάλλον μεγάλη (και ενίοτε βασανιστική), ενώ έχω την αίσθηση πως μέχρι τέλους δεν ξεκαθαρίστηκαν (τουλάχιστον στο μυαλό όλων) οι σκοποί της έρευνας.
- Παρά τον «ερασιτεχνισμό» μας, η συλλογή των δεδομένων, αλλά κυρίως η επεξεργασία τους, ήταν μια αφάνταστα ενδιαφέρουσα διαδικασία, που σίγουρα μας δίδαξε πολλά, τόσο σε επίπεδο εφαρμογής ερευνητικών τεχνικών, όσο – κυρίως - σε επίπεδο ατομικής – ομαδικής εργασίας πάνω σε ένα ερευνητικό project.

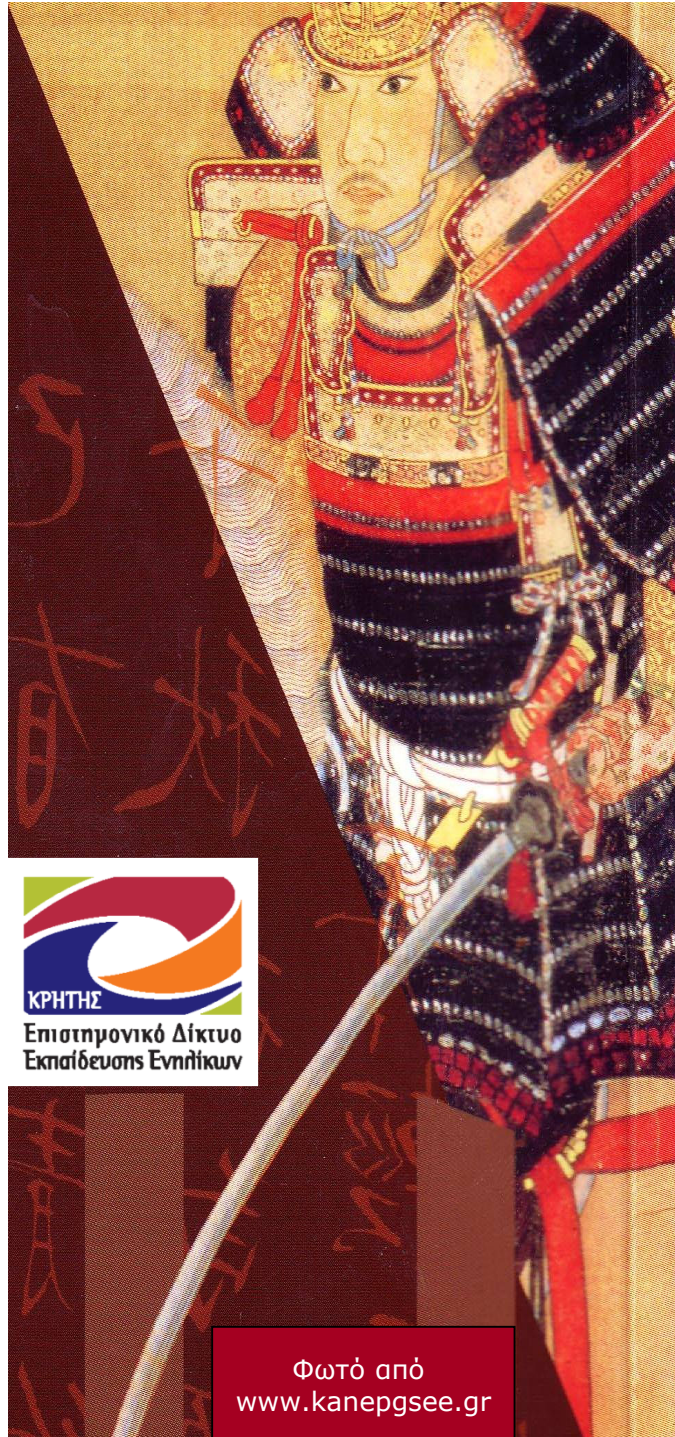

Η αναστοχαστική αφήγηση ενός (συν)ερευνητή δράσης...

(Νίκος Γκερτσάκης, 4^ο Δ. Σχ Χανίων)

- Υπήρξαν πολλές αδυναμίες στο μεταξύ μας συντονισμό, ενώ και το περιρρέον κλίμα στο χώρο της εκπαίδευσης μόνο ευνοϊκό δε θα μπορούσε να χαρακτηριστεί (λόγω ΠΔ152/13). Βασικό σημείο όμως κατά την άποψή μου ήταν η δυσκολία της προσωπικής έκθεσής μας ως διευθυντών μέσα από την έρευνα, κάτι που φάνηκε και στην κατανομή του προς επεξεργασία υλικού όπου παρατηρήθηκε κάποιοι να επιθυμούν να αναλύσουν οι ίδιοι τα δεδομένα του σχολείου τους.
- Η «γκρίνια» των παραπάνω γραμμών δε μεταβάλλει το πρόσημο της ερευνητικής προσπάθειας, που ήταν θετικό και η απάντηση στο ερώτημα για συνέχεια δεν μπορεί παρά να είναι καταφατικό. Οι συμμετέχοντες σαφώς και θα είναι ωριμότεροι και πιο πειθαρχημένοι (ερευνητικά). Ως προς το θέμα μιας πιθανής έρευνας, ίσως ήρθε ο καιρός από το πρόγραμμα επιμόρφωσης διευθυντών, να περάσουμε στο μύχιο πόθο πολλών εκ των συμμετεχόντων, την εκπαιδευτική ηγεσία μέσα στη σχολική μονάδα, ίσως με τη μελέτη μιας περίπτωσης...

Πρόγραμμα "ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η"

ΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ Γ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Φωτό από
www.kanepgsee.gr

Γ ΕΤΟΣ

«Από την Εκπαιδευτική Εμπειρία στην Πρεμιέρα» **Ο ηγέτης-διευθυντής & ο ηγέτης σκηνοθέτης**

Μεταγνώση- Μάθηση βιωματική-εργαστηριακή

Το εκπαιδευτικό περιεχόμενο καθορίζεται κυριολεκτικά από τα κάτω (bottom up) εφόσον διαφάνηκε η ετοιμότητα των ατόμων να αναλάβουν τα ίδια δράση (χειραφέτηση διευθυντών) για τη δημιουργία του τρίτου έτους της επιμόρφωσής τους.

- Τα άτομα αναλαμβάνουν **συνειδητά την ευθύνη** (συνευθύνη- συναπόφαση) σε δύο επίπεδα:
 - *α) στο επίπεδο προσωπικού μετασχηματισμού*
 - *β) σε επίπεδο υπευθυνότητας για τη γενίκευση της γνώσης στην εκπαιδευτική και στην τοπική κοινότητα*
- (Freire, 1977a, Mezirow, 2006, Jarvis, 2009, ΥΠΕΠΘ-ΥΠ.ΠΟ-ΓΓΛΕ, 2000)

«ηγέτης σκηνοθέτης»-«ηγέτης διευθυντής» ομοιότητες διαφορές

Όταν προετοιμάζω μία σκηνή, ξεκινάω πάντα τοποθετώντας την κάμερα, εφόσον πιστεύω ότι η **σκηνοθεσία** σχετίζεται κυρίως με τον **έλεγχο του χώρου** και το τι θέλει κάποιος να δει εκεί. Αυτή είναι η βάση του κινηματογράφου και ο έλεγχος του χώρου πρέπει να γίνει μέσω κάμερας. Οι ηθοποιοί πρέπει να **συμμορφωθούν** ανάλογα με το **προκαθορισμένο καδράρισμα** και όχι το αντίστροφο.

Η κάμερα βοηθάει το σκηνοθέτη να καθοδηγήσει τους ηθοποιούς – από την άποψη ότι **εάν ξέρει να την επιβάλει σαν το μάτι της σκηνής**, δίνει στους ηθοποιούς ένα **σημείο αναφοράς** που κάνει κάθετί απλό και ξεκάθαρο. Η **κάμερα** είναι ο **σύμμαχος του σκηνοθέτη**, εφόσον είναι η **πηγή της δύναμής του**. Είναι το σημείο όπου **θα βασίσει τις αποφάσεις του** όσο αντιφατικές κι αν είναι.

Emir Kusturica

ΑΡΓΥΡΩ ΠΑΡΔΑΛΟΥ Και το ερώτημα που τέθηκε: Το πλαίσιο σχεδίασης είναι πάντα το ίδιο με το πλαίσιο παραγωγής; Ανέτρεξα στα προηγούμενα μου χρόνια στην διοίκηση και η απάντησή μου είναι: Δεν είναι πάντα το ίδιο δυστυχώς ή για κάποιους ευτυχώς!

ΕΥΤΥΧΙΑ ΠΑΠΑΔΑΝΤΩΝΑΚΗ

Βρεθήκαμε από μια καρέκλα λευκή σε μια καρέκλα ξύλινη, μια καρέκλα μαθητή.... Μια καρέκλα που το πρώι για μας είναι το κάθισμα των μικρών μας ηρώων. Σήμερα αυτή η καρέκλα έγινε καρέκλα εξουσίας, καρέκλα υποταγής, καρέκλα αμφισβήτησης, καρέκλα αναμονής. Σίγουρα υπήρξαν και κάποιοι που κατάλαβαν ότι και το πιο δημοκρατικό και το πιο ελεύθερο σχέδιο θέλουν οργάνωση, συντονισμό, πλαίσιο και να αναγνωρίζονται μέσα σε αυτό και οι ανάγκες και οι επιθυμίες και των δυο που το υπηρετούν.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΝΙΑΣ

Παρακολούθηση ενός
δρώμενου με
πρωταγωνιστές δύο
αντίθετους χαρακτήρες.
Ένας απόλυτος,
αυταρχικός, που έχει
ανάγκη να ξεχωρίζει
από τους άλλους, μία
πιο ανοικτή, πιο
δημοκρατική, χαμηλών
τόνων, συζητήσιμη
παρουσία.
Η αίσθηση που
αφήνουν είναι δυο
κόσμοι διαφορετικοί.
Σε ποιον ανήκω;
Μάλλον και στους δύο.
Ποιος είναι πιο
επικίνδυνος;
Δεν ξέρω.

ΜΑΡΙΑ ΚΛΗΜΑΤΣΑΚΗ

Η σχολική μας κοινότητα για να επιβιώσει, ιδιαίτερα στις μέρες μας, ανεβάζει συχνά 'παραστάσεις'!!! Σκηνοθετεί, μοιράζει ρόλους σε μικρούς και μεγάλους, προσπαθεί να πείσει μέσα από την εκάστοτε 'θεατρική πράξη', διακωμωδεί ή δραματοποιεί καταστάσεις, κάποιος αναλαμβάνει τη στρατηγική θέση του μαέστρου, άλλος παίρνει το ρόλο του ζογκλέρ για αποφυγή των συγκρούσεων και άλλοι με το αστυνομικό σενάριο, αναζητώντας ευθύνες κι επιβάλλοντας ποινές...

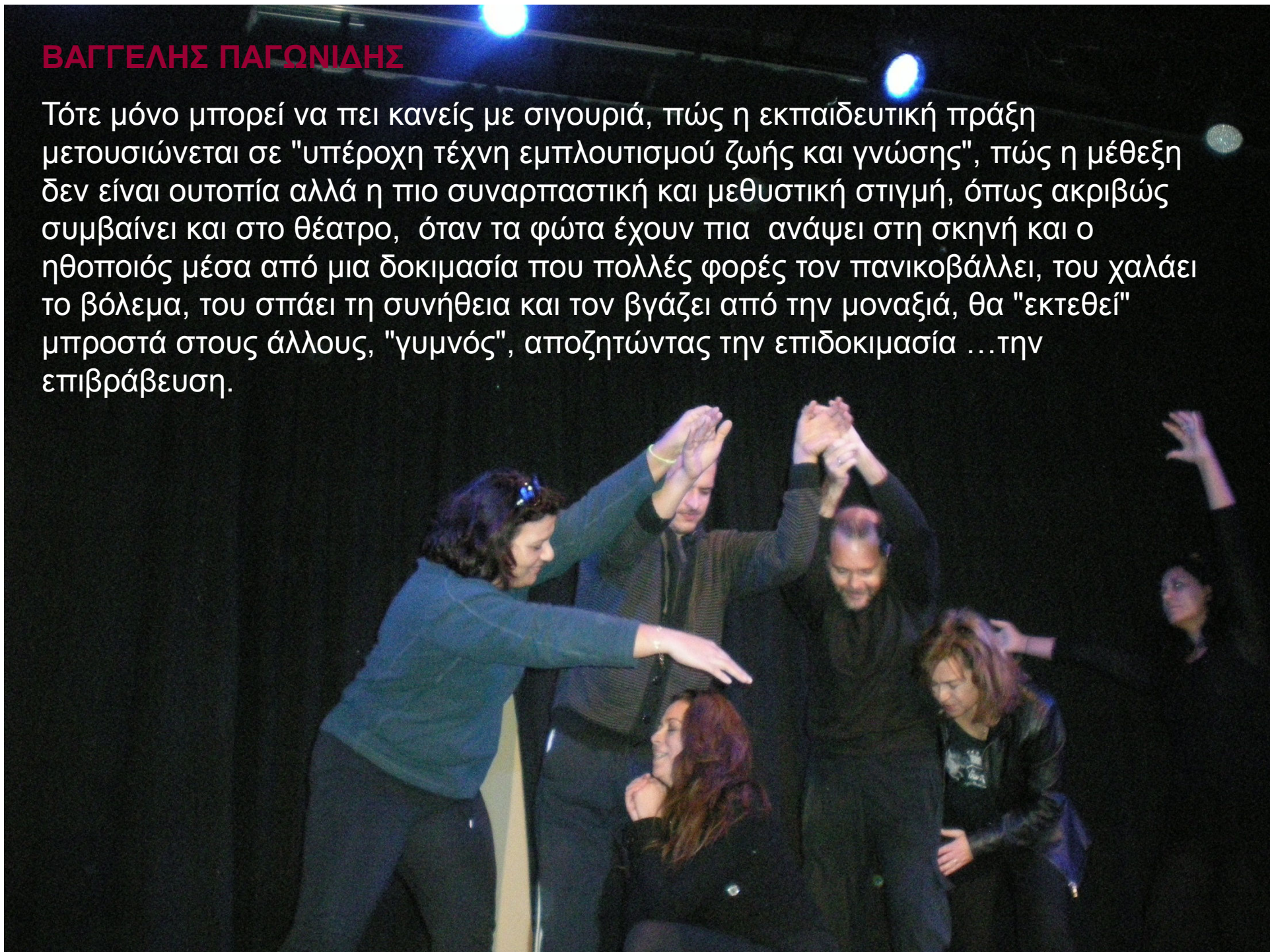
**ΕΛΕΝΑ
ΜΑΣΤΟΡΑΚΗ**

«Τα μάτια μου
ανοιχτά.
Ορθάνοιχτα.
Σε κοιτώ ...
μα...δε σε
ξέρω.
Στο άγγιγμα
ένα
ξάφνιασμα.
"Κι εγώ το ίδιο
νιώθω".
Μιλώ μαζί σου
σαν να 'μαστε
φίλοι από
παλιά.»

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΠΑΓΩΝΙΔΗΣ

Τότε μόνο μπορεί να πει κανείς με σιγουριά, πώς η εκπαιδευτική πράξη μετουσιώνεται σε "υπέροχη τέχνη εμπλουτισμού ζωής και γνώσης", πώς η μέθεξη δεν είναι ουτοπία αλλά η πιο συναρπαστική και μεθυστική στιγμή, όπως ακριβώς συμβαίνει και στο θέατρο, όταν τα φώτα έχουν πια ανάψει στη σκηνή και ο ηθοποιός μέσα από μια δοκιμασία που πολλές φορές τον πανικοβάλλει, του χαλάει το βόλεμα, του σπάει τη συνήθεια και τον βγάζει από την μοναξιά, θα "εκτεθεί" μπροστά στους άλλους, "γυμνός", αποζητώντας την επιδοκιμασία ...την επιβράβευση.

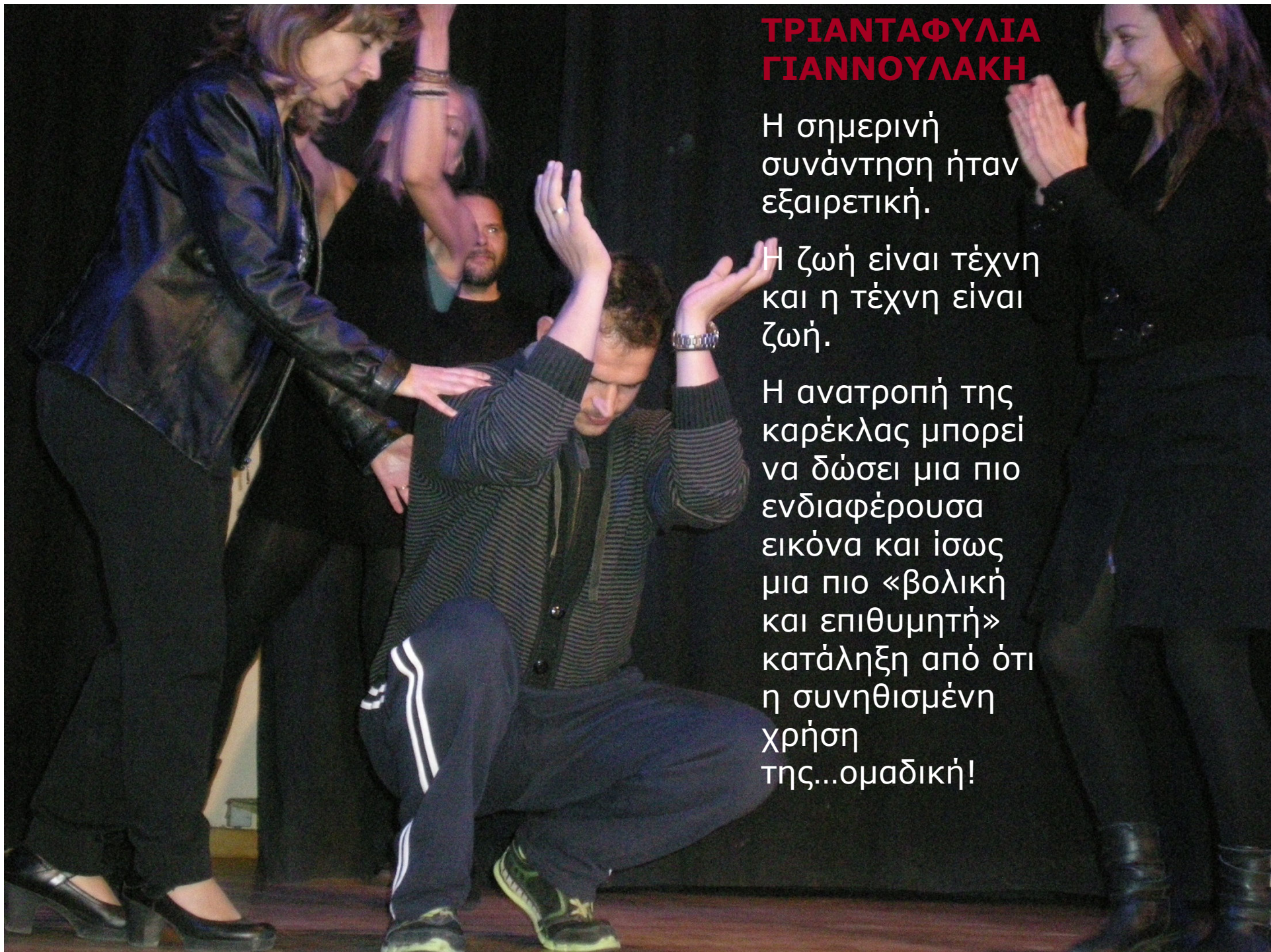
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΝΔΑΡΑΚΗΣ

Άραγε πώς μέσα από την τέχνη και την παράσταση

(ήταν και δική μου πρόταση η συνέχιση του γ επιμορφωτικού έτους μέσω θεάτρου),

θα αναδειχθεί όλο το φάσμα του ρόλου του σχολικού ηγέτη με στόχευση στο οραματισμένο αύριο:

Νέα σχέση διοικητικής αντίληψης: συμμετοχικής-υπεύθυνης-ολιστικής-μεταγνωστικής-αναστοχαστικής-μετασχηματιστικής αλλά και ρεαλιστικής, ενός σύγχρονου σχολείου, πάντα ελληνικού αλλά και εξελισσόμενου στο μοτίβο της προόδου της παιδαγωγικής επιστήμης και της εκπ/κής πολιτικής (ισότητα και αποδοχή)...

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΙΑ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΚΗ

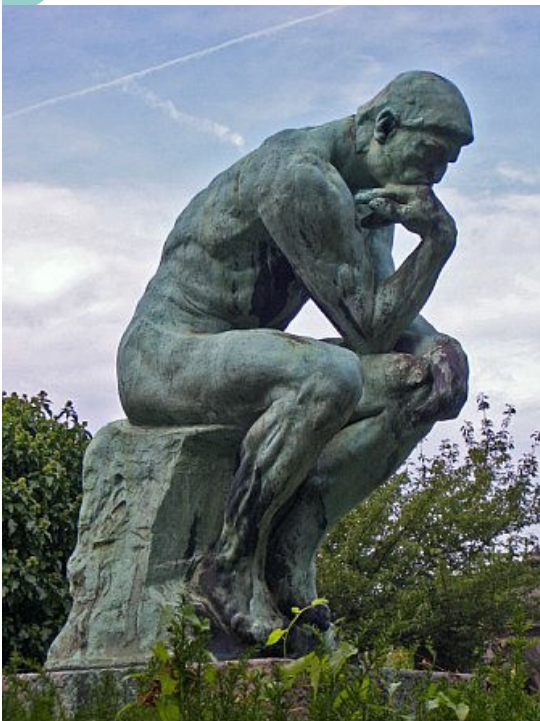
Η σημερινή
συνάντηση ήταν
εξαιρετική.

Η ζωή είναι τέχνη
και η τέχνη είναι
ζωή.

Η ανατροπή της
καρέκλας μπορεί
να δώσει μια πιο
ενδιαφέρουσα
εικόνα και ίσως
μια πιο «βολική
και επιθυμητή»
κατάληξη από ότι
η συνηθισμένη
χρήση
της...ομαδική!

Αναστοχασμός κι έρευνα δράσης ως αλλαγή νοοτροπίας για την ουσιαστική εφαρμογή του ΠΔ152/2013 με το «εντέλεσθαι»

- Τα αποτελέσματα των 25 σχολικών μονάδων στην 152/2013 για την εφαρμογή της ΑΕΕ (σε επίπεδο αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας κι εξ αποστάσεως επιμόρφωσης των διευθυντών ως αξιολογητών με την εντολή του Υπουργείου ήταν στο 100/100 (επανασταστική πράξη...)
- Όμως είχε, προηγηθεί μία ουσιαστική **διαδικασία αλλαγής νοοτροπίας**, που είχε συντελέσει στη **συνειδητοποίηση** και, συνεπώς, στην **εσωτερίκευση** βασικών **αρχών και αξιών της αυτοαξιολόγησης** (αναστοχαστικής κι έρευνας δράσης) (MacBeath, 2007, 11-15) ...

Οι αρχές της αυτοαξιολόγησης στο πλαίσιο του επιμορφωτικού- προγράμματος

Ένας εκπαιδευτικός οργανισμός, για να είναι ζωντανός πρέπει να έχει **βασική εστίαση στη μάθηση**. Από εκεί ξεκινούν όλα...

Η **εστίαση στη μάθηση** εξαρτάται μια **κουλτούρα** μεταξύ των ατόμων που μέσα από το διάλογο αναλαμβάνει **ρίσκα, τολμά να ερευνά** και είναι **συμμετοχική** ...

- Οι συνθήκες **ουσιαστικού διαλόγου** δημιουργούν **προοπτικές κατανεμημένης ηγεσίας** (shared leadership) αφού τα άτομα (συν)εργάζονται πέραν από τίτλους και ιεραρχία.
- Η ιεραρχία (στη σχολική μονάδα) μπορεί να εμποδίσει την ηγεσία λόγω του «**ιού της ευθύνης**» (ελάχιστοι ηγέτες στο σχολικό οργανισμό και πολλοί θιασώτες του ιού που αποποιούμενοι την ευθύνη απεμπλοούν την αυτοδιάθεση και την πρωτοβουλία.
Ηγεσία = δραστηριότητα ΌΧΙ μια θέση ή μια ανειλημμένη εργασία.
Μάθηση = δραστηριότητα
στο τιμόνι και των δύο όποιος κάθεται μαθαίνει ...!
- Η έννοια της '**λογοδοσίας**' ως **αίσθημα εσωτερικής υποχρέωσης** απόδοσης του λόγου... υπερβαίνει την λογική του ελέγχου της αποτελεσματικότητας με τρόπο που η πολιτική μόνο ως 'έξωθεν' κι 'άνωθεν' επιβάλλει.

Τα άτομα και τα σχολεία μας λένε **τη δική τους ιστορία με τον τρόπο που επιλέγουν** και με **ενισχυμένη την αυτοεκτίμησή τους** συνεχίζουν τη δράση τους.

Η Πρόταση για την προσωπική/επαγγελματική μάθηση-εμπύχωση των στελεχών

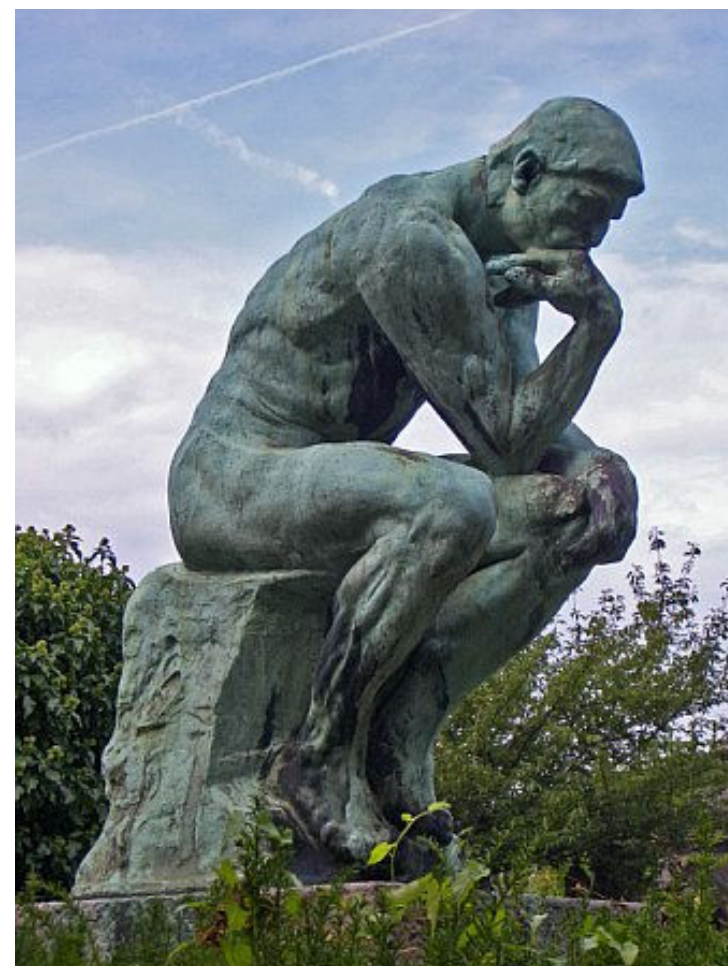
- Μέσω της Συμμετοχικής-Δημοκρατικής-Σχεσιακής Εκπαίδευσης-Επιμόρφωσης και της ουσιαστικής Αυτοξιολόγησης:
 - ✓ 1. διαπιστώνεται η ύπαρξη μιας **κοινής γλώσσας και υπεύθυνης συμπεριφοράς**,
 - ✓ 2. **θεμελιώνονται κι εγγυώνται οι ανθρώπινες αξίες** (Sergiovanni, 1992, Πασιαρδής, 2012, Χατζηπαναγιώτου, 2010, Τερεζάκη & Ανδρεάδου, 2012, 2013),
 - ✓ 3. **αίρεται η ισοπεδωτική λογική των εκπαιδευτικών ηγεσιών - διοικητικών και συνδικαλιστικών- που επιτρέπουν την μη ουσιαστική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου των διευθυντικών στελεχών στην Ελλάδα και στην Κύπρο (Πασιαρδής, Σαββίδης, Τσιάκκιρος, 2005).**
- Η εν λόγω εκπαίδευση-επιμόρφωση και διοικητική επιστήμη αφορά στην **προσωπική/επαγγελματική μάθηση-εμπύχωση των στελεχών**

Η Πρόταση για την προσωπική/επαγγελματική μάθηση-εμπύχωση των στελεχών

Η επιμορφωτική πρόταση εμπλουτισμένη με την ακατάλυτη δύναμη της Τέχνης και του Πολιτισμού, ξεπερνά τα όρια της παιδαγωγικής ηγεσίας κι αγγίζει την **«κοινωνική καινοτομία»** (social innovation)

(Henderson & Milstein, 2003, Freire, 2006, Πηγιάκη, 2006, Τερεζάκη, 2012).

Μια καινοτομία που απουσιάζει από την ελληνική πραγματικότητα, και από τις εκπαιδευτικές πραγματικότητες πολλών χωρών.

Η αναγκαιότητα προσωπικής/επαγγελματικής ανάπτυξης-εμπύχωσης των στελεχών ως πρόταση εκπαιδευτικής πολιτικής

Αναδεικνύεται η αναγκαιότητα διερεύνησης, της πιθανής εφαρμογής μιας 'άλλης' εκπαιδευτικής-επιμορφωτικής πρότασης, ως «εναλλακτικής» πλάι στην κυρίαρχη του συστήματος, για την παιδαγωγική ηγεσία και την αξιολόγηση...

Πρόταση που δυνητικά μπορεί να αποτελέσει το συγκριτικό πλεονέκτημα της Ελλάδας και της Κύπρου (ως κατεχοχόν χώρες 'Ηθους-Έθους-Αξιών-Πολιτισμού) στην Ευρώπη και παγκόσμια.

Σας ευχαριστώ...

Χρύσα Τερεζάκη